

สมรรถนะครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

Secondary School Teachers Competency in Curriculum and Learning Management

กฤษดากร พลมณี¹, โกวัฒน์ เทศบุตร², สุวัฒน์ จุลสุวรรณ³

Kritsadakorn Pholmanee¹, Kowat Tesaputa², Suwat Julsawan³

บทคัดย่อ

การวิจัยมีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์สมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา 3) พัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา และ 4) ศึกษาผลการนำโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษาไปใช้ การวิจัยดำเนินการเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อนำมาร่างเป็นแบบสอบถาม ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา และ ระยะที่ 4 การนำโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะไปใช้ โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบก่อนและหลังการพัฒนา 2) แบบทดสอบระหว่างการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 – 5 3) แบบประเมินสมรรถนะครู และ 4) แบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1. องค์ประกอบของสมรรถนะมี 5 องค์ประกอบ 51 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร จำนวน 11 ตัวชี้วัด 2) การออกแบบการเรียนรู้ จำนวน 19 ตัวชี้วัด 3) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 7 ตัวชี้วัด 4) การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี จำนวน 11 ตัวชี้วัด และ 5) การวัดและประเมินผล จำนวน 7 ตัวชี้วัด รวม 51 ตัวชี้วัด 2. สภาพปัจจุบันของสมรรถนะการบริหารหลักสูตร

¹ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

³ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Doctoral Student Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Graduate school, Roi-Et Rajabhat University

³ Faculty of Education, Mahasarakham University

และการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยม ศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับมาก 3. โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะประกอบด้วย 5 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การสร้างและพัฒนาหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การออกแบบการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี และหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การวัดและประเมินผล 4. ผลการนำไปโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษาไปใช้ พบว่า 1) ครูมีความรู้หลังการพัฒนาสูงขึ้นกว่าก่อนเข้ารับการพัฒนา 2) ครูมีความเข้าใจหลังการพัฒนาสูงขึ้นกว่าก่อนเข้ารับการพัฒนา 3) ผลการประเมินสมรรถนะหลังการพัฒนา มีสมรรถนะสูงขึ้นอยู่ในระดับมาก และ 4) ผลการประเมินความพึงพอใจ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: สมรรถนะครู การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

Abstract

The purposes of this research were: (1) to study the elements and indications of performance management and learning activities of secondary school teachers. (2) to study current and desirable conditions of performance management. (3) to develop program for supporting performance management and learning activities of secondary school teachers. (4) to study the efficiency in using the program by using the Research and Development consisted of 4 phases as follows: Phase 1 ; the study of the elements and indications of performance management and learning activities of secondary school teachers through the expert 9 persons, Phase 2 ; the study of current and desirable conditions of performance management and learning activities along with the ways to supporting competencies, Phase 3 ; the development of program for supporting performance management and learning activities of secondary school teachers through the expert 7 persons, and Phase 4 ; the study of using “The development of professional competency enhancement program for Secondary School Teachers in curriculum and learning management”. The sample was 30 secondary school teachers belong to the office of the basic education commission of Thailand who live in Chaiyaphum Province. The instruments of research including: 1) the pre and post development test, 2) the under development test unit 1 - 5, 3) the test developed, and 4) the statistics used for the quantitative analysis were mean, percentage and standard deviation.

The results of the study were as follow:

1. There were 5 elements of professional competency enhancement for secondary

school teachers in curriculum and learning management consisted of 1) There were 11 indications in construction and development curriculum, 2) Learning design had 19 indications, 3) There were 7 indications in child-center style, 4) 11 indications in using and development of innovation technology, 5) measurement and evaluation had 7 indications. The competency enhancement in curriculum and learning management included 51 indications. 2. Current conditions of the competency enhancement in curriculum and learning management, in overall were high level. Desirable conditions for development in competency enhancement in curriculum and learning management, in overall were high level. 3. There was 5 units consisted of 1) Creation and Development Curriculum 2) Design Learning 3) Learning to focus on the learners 4) Development and use of Innovative media technologies and 5) Measurement and Evaluation. 4. The finding of usage which was established requirement, can use in the schools. The result of usage in secondary school shown as 1) Teachers have more knowledge after development than before development, 2) Teachers have understanding more than before development, 3) the competency was higher in high level, and 4) the evaluation was higher in high level.

Keywords: Teacher competency, curriculum administration, learning management

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาที่เกิดขึ้นในหลายประเทศทั่วโลกนับเป็นตัวอย่างที่สำคัญประการหนึ่งสำหรับความพร้อมในการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ของแต่ละประเทศ แรงผลักดันสำคัญที่ทำให้หลายประเทศในสังคมโลกต้องปฏิรูปการศึกษาคือ เศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge – based Economy) และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ อันนำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว และการแข่งขันอย่างรุนแรงทางเศรษฐกิจการค้า และอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ ดังนั้นประเทศที่จะอยู่รอดได้หรือคงความได้เปรียบในการแข่งขันก็คือ ประเทศที่มีอำนาจทางความรู้ และเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนมากขึ้น สนับสนุนให้ผู้เรียนทุกคนได้พัฒนาตาม

ศักยภาพและความสนใจของตนเอง โดยคำนึงถึงพื้นฐานความแตกต่างของผู้เรียน ผู้เรียนจะได้ค้นพบและแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีอิสระในการเรียนมากขึ้น มีความคิดทั้งในการแก้ปัญหาวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ในทุกระดับในลักษณะที่เรียกว่า Coustructionism ซึ่งครูมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

กระทรวงศึกษาธิการมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสร้างโอกาสทางการศึกษาให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้เกิดการพัฒนาการศึกษาภายใต้ยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง คือ “คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ” (การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552 – 2561) กรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบันมีการปฏิรูปการศึกษาและเรียนรู้อย่างเป็นระบบ การ

พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในระบบโรงเรียนซึ่งอุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิตและสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้การศึกษาสร้างคุณภาพชีวิตและสังคมบูรณาการอย่างสมดุลระหว่างปัญญาธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรมเป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวงมุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็กปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่วัยการศึกษาขั้นพื้นฐานและพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพโดยให้สังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ตรงความต้องการของผู้เรียนและสามารถตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่าการศึกษาคือกระบวนการของการพัฒนาชีวิตและสังคมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนสามารถพึ่งตนเองและพึ่งพากันเองได้ (มาตรฐานการศึกษาของชาติ, 2553)

คุณภาพการศึกษาของประเทศไทย ที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษาต้องอาศัยครู ซึ่งครูมีบทบาทสำคัญในการพัฒนา ให้เกิดคุณภาพผู้เรียน แต่ในปัจจุบันการปฏิบัติงานในเชิงวิชาชีพครูยังขาดความเป็นมืออาชีพหรืออ่อนด้อยในสมรรถนะ ประกอบด้วย สมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) มีองค์ประกอบ ดังนี้ สมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สมรรถนะที่ 2 การพัฒนาผู้เรียน สมรรถนะที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน สมรรถนะที่ 4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน สมรรถนะที่ 5 ภาวะผู้นำครู และสมรรถนะที่ 6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้และสมรรถนะที่สำคัญ คือ สมรรถนะประจำสายงาน สมรรถนะที่ 1 คือ สมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เนื่องจากปัจจุบันยังเป็น

ปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพราะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำ ซึ่งเป็นผลมาจากการจัดหลักสูตรการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของครู ยังไม่ประสบความสำเร็จ เพราะไม่ได้ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางจริงๆ รวมถึงไม่ได้เน้นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล มีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นหัวใจในการจัดการเรียนรู้ของครูไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ฉะนั้นครูต้องเข้าใจสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของตนอย่างถ่องแท้ รวมถึงผู้บริหารโรงเรียนและผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการคิดวิเคราะห์การออกแบบการเรียนรู้ โดยมุ่งปรับการเรียนรู้ของนักเรียนเปลี่ยนการสอนของครูมุ่งแสวงหาความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ซึ่งมีหลายโรงเรียนที่สามารถเป็นต้นแบบได้ภายในกลุ่มเครือข่าย ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อพัฒนาหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน ให้ทัดเทียมกับนานาชาติได้ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

หลักสูตรการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ มีความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากการบริหารจัดการหลักสูตร เป็นหัวใจสำคัญของการจัดการการศึกษาเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียน สถานศึกษามีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและดำเนินการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพโดยต้องสร้างความมั่นใจต่อพ่อแม่ผู้ปกครองและชุมชนว่าผู้เรียนจะมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดและเกิดสมรรถนะสำคัญ ตลอดจนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ใน

หลักสูตรเพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ สถานศึกษาจะต้องออกแบบหลักสูตรให้ครอบคลุมส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุถึงคุณภาพตามมาตรฐานอันเป็นความคาดหวังที่กำหนดไว้ร่วมกันในการพัฒนาเยาวชนทุกคนในชาติ นอกจากนี้หลักสูตรสถานศึกษายังต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน สามารถอยู่ในสังคมแวดล้อมได้อย่างมีความสุขและเกิดความรักความผูกพันในบ้านเกิดเมืองนอนสืบบทบาทในการร่วมพัฒนาชุมชน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556)

การพัฒนาสมรรถนะครู ด้านการอบรมสัมมนา เพื่อให้เกิดสมรรถนะที่เพิ่มขึ้น เป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิรูปการศึกษาอีกวิธีหนึ่ง เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน ผู้วิจัยเห็นว่าการพัฒนาเป็นชุดวิชาที่ใช้ในการฝึกอบรมครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สามารถที่จะพัฒนาให้ครูมีสมรรถนะทางการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นและทราบถึงระดับสมรรถนะของตนเอง (ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ) ว่าอยู่ในระดับใด มีจุดแข็ง จุดอ่อน ในเรื่องใดบ้าง และจะต้องพัฒนาสมรรถนะในเรื่องใดบ้าง ซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการวัดผลความรู้ ทักษะและพฤติกรรมในการปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจน และเป็นระบบมาตรฐานเดียวกันทั้งองค์กร เพื่อเส้นทางความเจริญเติบโตก้าวหน้าในสายวิชาชีพของตนเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา

2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา

3. เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา

4. เพื่อศึกษาผลการนำโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษาไปใช้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดเป็นกรอบเบื้องต้นในการวิจัย โดยได้สังเคราะห์แนวคิดจากนักวิชาการ ประกอบด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน พิณสุตา ลีริธรงค์ อภินันท์พร สถิติภาคกุล และคณะ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา วิจารณ์ พานิช นวลจิตต์ ชาวเกียรติพงศ์ และคณะ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา McClelland (1973) Taba (1962) Ralph Tyler (1949) Oliva (1992) Saylor and Alexander (1974) UNESCO (2011), Gange and Medsker (1996) ได้องค์ประกอบ 5 องค์ประกอบสำคัญดังนี้

1. การสร้างและพัฒนาหลักสูตร
2. ออกแบบการเรียนรู้
3. จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี
5. การวัดและประเมินผล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (R and D) แบ่งการวิจัยออกเป็น 4 ระยะ (Phase) ดังต่อไปนี้

การวิจัยระยะที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (Documentary Study) กับองค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา มีวิธีดำเนินการดังนี้ ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา จากงานวิจัย เอกสาร ตำรา และหนังสือที่เกี่ยวข้อง โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆ นำมาสรุปหาองค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดพื้นฐานในการวิจัย และผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู จากหน่วยงาน องค์กรต่างๆ แล้วสังเคราะห์ที่ได้องค์ประกอบของสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โดยผ่านผู้เชี่ยวชาญรับรอง จำนวน 9 คน ได้องค์ประกอบ จำนวน 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) การออกแบบการเรียนรู้ 3) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยี และ 5) การวัดและประเมินผล

การประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัด โดยผู้ทรงคุณวุฒิรับรองเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงนำองค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบอีกครั้งเพื่อหาระดับ

ความเหมาะสมของข้อคำถาม แล้วพิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่เข้าเกณฑ์ไว้ใช้จริง มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ เพื่อจะนำไปเป็นข้อมูลในการจัดทำแบบสอบถามในระยะต่อไป

การวิจัยระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา โดยนำข้อมูลที่ได้ในระยะที่ 1 มาเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลครู ที่สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งแบ่งตามขนาดโรงเรียน จำนวน 4 ขนาด ดังนี้ 1) โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก 2) โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง 3) โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ และ 4) โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โดยทำการสุ่มจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้วิธีการเทียบตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970: 608) ได้จำนวนประชากรเท่ากับ 379 คน โดยใช้วิธีการสำรวจความคิดเห็นของครูกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูล ตรวจสอบความเชื่อมั่น โดยวิธีของ Cronbach การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วคัดเลือกข้อที่เข้าเกณฑ์ไว้ใช้จริง มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์อีกครั้ง เพื่อจัดทำเป็นโปรแกรมฉบับสมบูรณ์ต่อไป

การวิจัยระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา โดยนำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 และระยะที่ 2 มาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา

โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ให้สมบูรณ์ ซึ่งข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลที่เก็บจากกลุ่ม ประชากรครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อนำมาพัฒนาโปรแกรม ให้เหมาะสมกับความต้องการในการพัฒนา สมรรถนะครู และจัดทำคู่มือ โดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ รับรอง จำนวน 7 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิจัยระยะที่ 4 นำโปรแกรมเสริมสร้าง สมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียน รู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษาไปใช้ กับครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 30 คน เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเพิ่มขึ้น มี สมรรถนะมากขึ้น สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีความรู้อย่างยั่งยืน ในการ เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย ผู้วิจัยเก็บ รวบรวมข้อมูลด้วยแบบประเมินสมรรถนะ การ สัมภาษณ์ การสังเกตพฤติกรรม ชิ้นงาน แผนการ จัดการเรียนรู้ เพื่อดูพัฒนาการของครู ว่าครู สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการปฏิบัติงาน ได้ในระดับใด มีปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติ งานอย่างไร เพื่อทำการแก้ไขให้การปฏิบัติงานเกิด ประสิทธิภาพมากที่สุด

ผลการวิจัย

1. โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการ บริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่าองค์ประกอบและตัว ชีววัดสมรรถนะ ได้มาจากการสังเคราะห์ แนวคิด

และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยนำมาใช้เป็น กรอบแนวคิดในการวิจัย พบว่า องค์ประกอบ หลักทั้ง 5 ด้าน สอดคล้องกับแนวคิดของ (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการพลเรือน พิณสุตา ลีธีรังศรี อภินันท์พร สถิติภาคีกุล และคณะ สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา วิจารณ์ พานิช นวลจิตต์ เขาวงกิตพิงค์ และคณะ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา McClelland (1973) Taba (1962) Ralph Tyler (1949) Oliva (1992) Saylor and Alexander (1974) UNESSCO (2011) Gange and Medsker (1996) ซึ่งแนวความคิดของนักวิชาการในแขนง ต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยที่นำมาใช้เป็นกรอบแนวคิด ผู้วิจัย ได้ทำการสังเคราะห์ข้อมูลให้เหมาะสมกับบริบท ของโรงเรียนมัธยม เพื่อให้ได้องค์ประกอบและตัว ชีววัด ซึ่งยืนยันองค์ประกอบและตัวชีววัด โดยผู้ทรง คุณวุฒิ จำนวน 9 คน พบว่าองค์ประกอบและตัว ชีววัดมี 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านการสร้างและ พัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการออกแบบการเรียนรู้ 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) ด้านการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี และ 5) ด้านการวัดและประเมินผล

2. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ สมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการ เรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า สภาพ ปัจจุบัน โดยภาพรวมมีระดับสมรรถนะอยู่ใน ระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 และสภาพที่ พึงประสงค์มีระดับสมรรถนะอยู่ในระดับมาก มีค่า เฉลี่ยเท่ากับ 4.45 ดังแสดงในตารางที่ 1

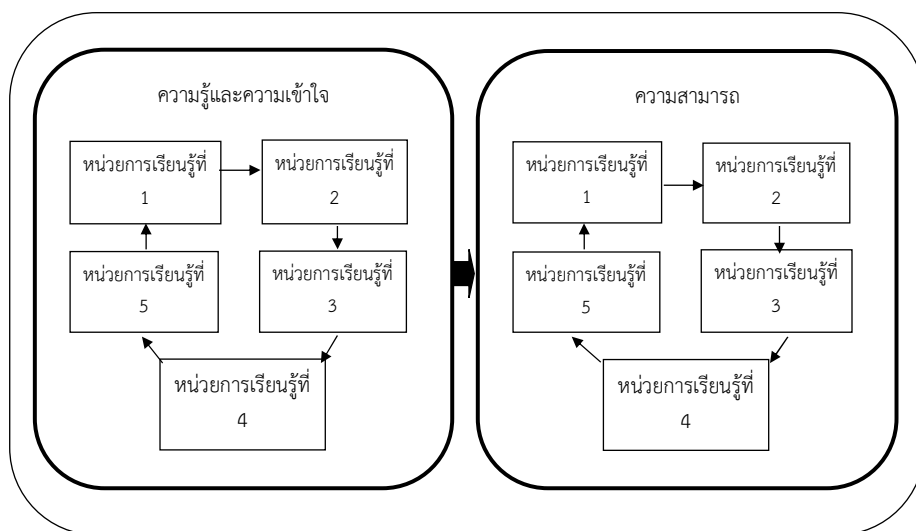

ตารางที่ 1 ระดับสภาพปัจจุบัน ระดับสภาพที่พึงประสงค์ขององค์ประกอบสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับสมรรถนะ	\bar{X}	S.D.	ระดับสมรรถนะ
1. การสร้างและพัฒนาหลักสูตร	3.90	0.75	มาก	4.46	0.78	มาก
2. การออกแบบการเรียนรู้	3.94	0.75	มาก	4.44	0.70	มาก
3. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.64	0.72	มาก	4.43	0.69	มาก
4. การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี	3.59	0.72	มาก	4.46	0.71	มาก
5. การวัดและประเมินผล	4.10	0.69	มาก	4.47	0.70	มาก
รวม	3.83	0.72	มาก	4.45	0.71	มาก

3. โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัยนำข้อมูลจากระยะที่ 1 และระยะที่ 2 มาเป็นแนวทางในการจัดทำโปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมีองค์ประกอบของโปรแกรม จำนวน 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) แนวคิดและหลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) วิธีการและกิจกรรม

การพัฒนา และ 5) ประเมินความรู้ ความเข้าใจและความสามารถ โดยเนื้อหาโปรแกรม ประกอบด้วยองค์ความรู้ 5 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้ 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) การออกแบบการเรียนรู้ 3) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี และ 5) การวัดและประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะครู มีกระบวนการพัฒนา ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะครู

กระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูด้านความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถ ประกอบด้วย วิธีการพัฒนาสมรรถนะ ดังนี้

- 1) ทดสอบก่อนเรียน
- 2) ศึกษาเอกสารประกอบการเรียน
- 3) วิทยากรให้ความรู้ในหน่วยการเรียนรู้
- 4) การประยุกต์ใช้ความรู้
- 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 6) ทดสอบหลังเรียน

4. ผลการนำไปโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษาไปใช้ ปรากฏผล ดังนี้

1. ครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยก่อนการพัฒนา เท่ากับ 16 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการพัฒนา เท่ากับ 18 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนน พบว่า คะแนนหลังการพัฒนาสูงกว่าคะแนนก่อนการพัฒนา และผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ทุกคน เนื่องจาก เมื่อครูได้รับการพัฒนาสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ครูมีความรู้ ความเข้าใจเพิ่มขึ้น

2. ผลการประเมินระดับสมรรถนะ พบว่าผลการประเมินสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ หลังการพัฒนา มีระดับสมรรถนะที่เพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับสมรรถนะก่อนการพัฒนาทุกด้าน เมื่อครูได้รับการพัฒนา มีความรู้เพิ่มขึ้น ทำให้สมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

3. ผลการประเมินระดับความพึงพอใจต่อโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์

ประกอบเรียงตามค่าเฉลี่ย โดยสามารถอธิบายได้ ดังนี้ วิทยากรมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ เจ้าหน้าที่ชี้แจงและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ เนื้อหาที่ได้รับเป็นประโยชน์สามารถนำไปใช้ได้ เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความสุภาพ กระตือรือร้น การใช้สื่อสื่อดิจิทัลที่เหมาะสม เอกสารประกอบการประชุมเหมาะสม สถานที่จัดประชุมเหมาะสม ประเด็นเนื้อหาตรงตามความต้องการ ระยะเวลาการจัดประชุมเหมาะสม ขั้นตอนการลงทะเบียนเหมาะสม และการประชาสัมพันธ์เหมาะสม

อภิปรายผล

การวิจัยการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา อภิปรายผล ได้ ดังนี้

1. องค์ประกอบของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้รับการยืนยันจากผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ คือ

1.1 ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร มีตัวชี้วัด จำนวน 7 ตัวชี้วัด

1.2 ด้านการออกแบบการเรียนรู้ มีตัวชี้วัด จำนวน 19 ตัวชี้วัด

1.3 ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีตัวชี้วัด จำนวน 7 ตัวชี้วัด

1.4 ด้านการใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี มีตัวชี้วัด จำนวน 11 ตัวชี้วัด

1.5 ด้านการวัดและประเมินผล มีตัวชี้วัด จำนวน 7 ตัวชี้วัด รวมทั้งหมด 51 ตัวชี้วัด

การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู มีความสำคัญมาก เพราะหลักสูตร

เป็นหัวใจของการศึกษา ในการกำหนดแนวทางหรือวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มะลิวัน สมศรีและคณะ (2558: 550) พบว่า ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในด้านการจัดการเรียนการสอน ได้รับรางวัลทรงคุณค่าของ สพฐ. (OBEC AWARDS) ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการ เรียนรู้ ในส่วนของการจัดการเรียนรู้ ต้องคำนึงถึงความเหมาะสม ความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความสนใจ ความต้องการของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย มีความรู้ มีคุณธรรม จิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลเมืองโลก

2. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา จากการศึกษา ระดับสภาพปัจจุบันของสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 ซึ่งระดับของตัวชี้วัดที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวัดและประเมินผล โดยมีตัวชี้วัด ได้แก่ สามารถนำผลการวัดและประเมินผลมาวิเคราะห์ เพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงคุณภาพการเรียนรู้ รองลงมา คือ วัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ตามสภาพจริงอย่างต่อเนื่อง และระดับของตัวชี้วัดที่มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีวิธีการวัดและประเมินผลแบบรายบุคคล รายกลุ่ม และรายชั้นเรียน ในรายวิชาที่สอน และการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ซึ่งระดับตัวชี้วัดที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวัดและประเมินผล โดยมีตัวชี้วัดได้แก่ สามารถนำผลการวัดและประเมินผลมาวิเคราะห์ เพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงคุณภาพการเรียนรู้ รองลงมา คือ มีการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง และระดับของตัวชี้วัดที่มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สามารถออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ และสามารถวิเคราะห์ผลการประเมิน เพื่อตรวจสอบคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ต้องให้ความสำคัญกับตัวชี้วัดด้านวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อจะได้ผลการประเมินที่ชัดเจนในหลากหลายมิติของการวัดเพราะผู้เรียนมีความแตกต่างกันในการเรียนรู้ ระดับสติปัญญา และความสามารถ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา จากการศึกษา พบว่า ระดับของตัวชี้วัดที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ตามสภาพจริงอย่างต่อเนื่อง รองลงมา คือ สามารถนำผลการวัดและประเมินผลมาวิเคราะห์ เพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงคุณภาพการเรียนรู้ และระดับของตัวชี้วัดที่มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ แบบวัดผลและประเมินผลต้องมีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ดังนั้นในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ต้องให้ความสำคัญกับตัวชี้วัดด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้ครูสามารถวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ตรงกับความต้องการ ความสามารถ และความสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียน รวมถึง

วิธีการ และกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ การวัดผล ด้วยวิธีการ เครื่องมือที่หลากหลาย เหมาะกับ บุคคล ที่มีความสามารถ ทักษะคติ ความสนใจ ที่แตกต่างกัน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

3. การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ได้รับการยืนยันจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน มีองค์ประกอบของโปรแกรม ดังนี้ คือ 1) แนวคิดและหลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) วิธีการและกิจกรรมการพัฒนา และ 5) ประเมินความรู้ ความเข้าใจ โดยโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 5 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การสร้างและพัฒนาหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การออกแบบการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยี สอดคล้องกับการวิจัยของปารีชาติ เกสัชชาและคณะ (2558: 101) สรุปผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะครูผู้นำด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 สมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT competency) ประกอบด้วย 1) การเป็นผู้รอบรู้สารสนเทศ (information literacy) ได้แก่ ความสามารถในการเข้าถึงและใช้สารสนเทศ การมีวิจารณญาณและรู้เท่าทันสารสนเทศ การมีคุณธรรมและจริยธรรมในการเข้าถึงและใช้ สารสนเทศ 2) การเป็นผู้รู้ทันไอซีที (ICT literacy) ได้แก่ การใช้ภาษาที่ใช้กับคอมพิวเตอร์/เทคโนโลยี การใช้งานระบบคอมพิวเตอร์ การใช้ซอฟต์แวร์ประยุกต์ การใช้

งานเครือข่ายและอินเทอร์เน็ต การใช้งานอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การวัดและประเมินผล โดยมีรายละเอียดของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้ 1) ทดสอบก่อนเรียน 2) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับการหลักสูตร 3) วิเคราะห์ให้ความรู้ เรื่อง หลักสูตร 4) การประยุกต์ใช้หลักสูตรในการทำงาน 5) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับการออกแบบการเรียนรู้ 2) วิเคราะห์ให้ความรู้ เรื่อง การออกแบบการเรียนรู้ 3) วิเคราะห์ให้ความรู้ เรื่อง การออกแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการเรียนในศตวรรษที่ 21 4) การประยุกต์ใช้การออกแบบการเรียนรู้สู่ห้องเรียน 5) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) วิเคราะห์ให้ความรู้ เรื่อง ความแตกต่างระหว่างบุคคล 3) ศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จาก VCD 4) ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 5) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับการนวัตกรรมทางการศึกษา 2) วิเคราะห์ให้ความรู้ เรื่อง สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี 3) ศึกษาวิธีการออกแบบสื่อจาก VCD 4) การประยุกต์ใช้สื่อ นวัตกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียน 5) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล 2) ศึกษาวิธีการวัดและประเมินผลเชิงประจักษ์จาก VCD 3) วิเคราะห์ให้ความรู้ เรื่อง การวัดและประเมินผล 4) สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา และ 5) แลกเปลี่ยนเรียนรู้

4. ผลการนำโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ไปใช้พัฒนา

กับครูที่สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 30 คน ผลการพัฒนา พบว่า ครูมีความรู้ ความเข้าใจ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้เพิ่มสูงขึ้น หลังการพัฒนา มีประสิทธิภาพในการทำงานเพิ่มสูงขึ้น ครูมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มตามศักยภาพที่มี โดยนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนา และประสบการณ์จากการเรียนรู้ไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน เกิดองค์ความรู้ที่ยั่งยืน พร้อมทั้งสามารถถ่ายทอดความรู้ที่มี ให้กับเพื่อนร่วมงาน และบุคคลอื่นได้

ข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การนำโปรแกรมไปใช้พัฒนาเสริมสร้างสมรรถนะ สถานศึกษาหรือหน่วยงานจะต้องศึกษารายละเอียดอย่างชัดเจน ในความคิดรวบยอด และความรู้ ความเข้าใจของโปรแกรม เพื่อจะได้ความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้อง ชัดเจน และครบถ้วน

2. การพัฒนาสมรรถนะครู ให้ประสบความสำเร็จนั้น มีปัจจัยและเงื่อนไขความสำเร็จหลายประการ ได้แก่ ความตั้งใจของผู้เข้ารับการ พัฒนา ความร่วมมือของทุกคนในระหว่างการพัฒนา เอกสารความรู้ที่ใช้ประกอบการพัฒนา บรรยากาศในการพัฒนา ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และมวลประสบการณ์ให้กับผู้เข้ารับการ พัฒนา เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนามีสมรรถนะเพิ่มขึ้น

3. โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะเป็นโปรแกรมที่ต้องใช้เวลาในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ผลบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในโปรแกรม การดำเนินการเสริมสร้างสมรรถนะ ต้องมีเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมและดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาในการพัฒนา เพื่อให้ครูมีสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น และเกิดสมรรถนะอย่างยั่งยืนต่อไป

4. การพัฒนาสมรรถนะครู มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะครูต้องได้รับการพัฒนาความรู้ อย่างต่อเนื่อง รอบด้าน เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ ตลอดเวลา เพื่อนำความรู้ลงไปสู่ผู้เรียน ก่อให้เกิดประโยชน์ได้อย่างสูงสุด การพัฒนาตนเองและการเข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่องจึงเป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะครูให้มีความรู้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยและพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนในสังกัดอื่นๆ

2. โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สามารถต่อยอดไปทำการวิจัยในเรื่องสมรรถนะประจำสายงานด้านอื่นๆ ได้ เช่น สมรรถนะด้านการพัฒนาผู้เรียน และสมรรถนะด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ฯลฯ

3. ก่อนการพัฒนาสมรรถนะต้องสำรวจความต้องการของครูก่อนทุกครั้ง เพื่อให้การพัฒนาและเสริมสร้างสมรรถนะตรงตามความต้องการและเกิดประโยชน์สูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *นियามคำศัพท์หลักสูตร หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551*. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กรุงเทพฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 – 2559*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- นวลจิตต์ เขาวีรติพงศ์ และคณะ. (2545). *ชุดฝึกอบรมผู้บริหาร: ประมวลสาระ*.
- ปาริฉัตร เกล็ดชาและคณะ. (2558). การพัฒนาสมรรถนะครูผู้นำด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 12(59): ตุลาคม-ธันวาคม 2558.
- พิณสุดา สิริรังศรี. (2557). *การยกระดับคุณภาพ ครูไทย ในศตวรรษที่ 21*. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ อภิวัตน์การเรียนรู้ สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย.
- มะลิวัน สมศรี ฉลาด จันทรสสมบัติ ละอองดา พงษ์ฤกษ์. (2558). การพัฒนาคู่มือพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุตรธานี เขต 2. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 9(ฉบับพิเศษ): 542-557.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *การพัฒนาครู เพื่อสร้างเด็กในศตวรรษที่ 21*. การบรรยายในการประชุมสัมมนาเพื่อเตรียมพัฒนาครู ระหว่าง สพฐ. กับสถาบันอุดมศึกษา วันที่ 6 มีนาคม 2556.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ฝ่ายโรงพิมพ์ บริษัทสถาปนา พับลิเคชั่น จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2549). (ม.ป.ป.). *กฎหมายและหนังสือเวียน ก.ค.ศ.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2548). *คู่มือสมรรถนะข้าราชการพลเรือนไทย*. กรุงเทพฯ: บริษัท พี.เอ. ลีฟวิ่ง จำกัด.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2556). *พัฒนาการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของไทย*. กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551.
- อภิณหพร สถิตภาติกุล และคณะ. (2555). *การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการผลิตครูในศตวรรษที่ 21: กรณีศึกษา คณะครุศาสตร์. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*.
- Gagne, M. and Medsker, K.L. (1996). *The conditions of learning: Training applications*. Florida: Harcourt Brace.

-
- McClelland, D.C. (1973). *Testing for competence rather than for intelligence*. American Psychologist.
- Oliva, P.F. (1992). *Developing the curriculum*. New York: Harper Collins, 1992.
- Saylor, J. (1974). *Planning curriculum for schools*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Taba, H. (1962). *Curriculum development: Theory and practice*. New York: Harcourt, Brace and World.
- Tyler, R.W. (1949). *Basic principles of curriculum and construction*. Illinois: Chicago University Press.
- UNESSCO. (2011). *UNESSCO ICT competency framework for teachers*. Published in 2011 by the United Nations Education.